

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 149/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Kořice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti výroku II uznesenia Okresného súdu Kořice-okolie č. k. 12 Er/348/2006-21 z 19. marca 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júla 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) II. výrokom uznesenia Okresného súdu Kořice-okolie (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 Er/348/2006 z 19. marca 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnená“), podala 10. februára 2006 proti povinnej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], návrh na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ ako súdny exekútor získal poverenie na výkon exekúcie, ktoré mu bolo udelené pod číslom 5806 008483, a to okresným súdom 14. februára 2006. Sťažovateľ vydal 20. februára 2006 upovedomenie o začatí exekúcie č. k. Ex 495/2006-5 na dlžnú sumu 8 427 142,80 Sk a v ten istý deň vydal sťažovateľ aj upovedomenie o spôsobe a začatí exekúcie zriadením exekučného záložného práva č. k. Ex 495/2006-8.

4. Oprávnená zanikla zlúčením s obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorá oznámila 27. marca 2013 sťažovateľovi, že po podaní návrhu na vykonanie exekúcie povinná splnila, čo jej ukladal exekučný titul, a z toho dôvodu navrhla oprávnená exekúciu zastaviť. Sťažovateľ doručil 14. septembra okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie bez rozhodnutia o trovách exekučného konania, ktoré, ako výslovne sťažovateľ uviedol, si neuplatnil. Uznesením č. k. 12 Er/346/2006-17 zo 14. septembra 2018 rozhodol okresný súd tak, že pokračuje v konaní s právnym nástupcom pôvodného oprávneného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

5. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 19. marca 2019 o 9.19 h podanie datované k 15. marcu 2019, v ktorom navrhol náhradu trov exekúcie v celkovej výške 28 725,60 eur, a to s odôvodnením, že v návrhu na zastavenie exekúcie bolo chybou v písaní uvedené, že si trovy exekúcie sťažovateľ neuplatňuje.

6. Uznesením č. k. 12 Er/348/2006-21 z 19. marca 2019 rozhodol okresný súd výrokom I tak, že exekúciu zastavuje, a výrokom II tak, že sťažovateľovi trovy exekúcie nepriznáva. Výrok II uznesenia odôvodnil okresný súd v bode 8 odôvodnenia tak, že sťažovateľ si trovy exekúcie neuplatnil, preto ich náhradu súd nepriznal. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 24. apríla 2019.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Argumentáciu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť takto:

8. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že okresný súd mu nepriznal trovy exekúcie s odôvodnením, že si tieto trovy neuplatnil, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ si náhradu trov exekúcie uplatnil podaním z 15. marca 2019, ktoré bolo súdu doručené 19. marca 2019, a zároveň aj napriek tomu, že o týchto trovách mal súd rozhodnúť, aj keby si ich sťažovateľ nebol vôbec uplatnil.

9. Sťažovateľ dôvodí tým, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle § 470 ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pričom tento zákon sa primerane aplikuje aj na exekučné konanie. Sťažovateľ pritom poukazuje na § 262 CSP, podľa ktorého (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. Podľa § 200

ods. 5 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie, pričom trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie.

10. Sťažovateľ namieta, že proti napadnutému uzneseniu sa ani nemohol brániť, lebo vo veci rozhodoval sudca a proti rozhodnutiu sudcu odvolanie nie je prípustné, čím sťažovateľ poukazuje na porušenie zásady dvojinštančnosti ako základnej zásady civilného procesu, lebo v prípade, ak by o trovách exekúcie rozhodol vyšší súdny úradník, tak proti jeho rozhodnutiu je podľa § 239 CSP prípustná sťažnosť. V tejto súvislosti argumentuje sťažovateľ aj uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 152/2017 z 28. februára 2017, v ktorom ústavný súd konštatoval, že dvojinštančnosť konania je ústavnoproceným princípom, ktorému musí byť podriadená aj organizačná sústava súdov so zákonom ustanovenou pôsobnosťou jednotlivých stupňov súdov (II. ÚS 195/06).

11. Sťažovateľ je toho názoru, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené jeho v ústavnej sťažnosti označené základné práva a konanie okresného súdu považuje za svojvoľné, ignorujúce ústavu i dohovor.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľ sa domáha zrušenia II. výroku napadnutého uznesenia.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

13. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí tým, že v návrhu na zastavenie exekúcie bolo chybou v písaní uvedené, že si trovy exekúcie neuplatňuje. Sťažovateľ v návrhu na zastavenie exekúcie uvádza: „*Tento návrh na zastavenie exekúcie Vám zasielam, aby ste uznesením zastavili exekučné konanie bez rozhodnutia o trovách exekučného konania súdneho exekútora, ktoré si neuplatňujeme.*“ Túto formuláciu v návrhu však nemožno považovať za „chybu v písaní“, lebo je z nej zrejмый konkretizovaný prejav vôle sťažovateľa, že si neuplatňuje trovy exekučného konania. Ak sťažovateľ vníma ako chybu v písaní to, že si podaním v roku 2016 výslovne trovy exekučného konania neuplatnil, také hodnotenie nemožno akceptovať a ústavný súd ho považuje za obhajobu procesnej pozície sťažovateľa. Pokiaľ vymáhaná pohľadávka nebola oprávnenej uhradená povinným aj s trovami exekúcie, súdny exekútor mohol súd požiadať len o zastavenie exekúcie v časti vymáhanej pohľadávky a v časti trov exekúcie by exekúcia pokračovala.

15. Pokiaľ ide o otázku dvojinstančnosti, sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie č. k. III. ÚS 152/2017 z 28. februára 2017. V predmetnom uznesení ústavný súd obsahovo reaguje na svoj v tom čase už prekonaný názor prezentovaný v uznesení č. k. II. ÚS 195/06-32 zo 14. septembra 2006, keď uvádza (bod 25), že dvojinstančnosť tak, ako ju vyložil ústavný súd v roku 2006, už nemala s ohľadom na plynutie času a vývoj judikatúry prinajmenšom od roku 2005 oporu v procesnej úprave. Vychádzajúc aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), dvojinstančnosť nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania (sporového či mimosporového). V dvojinstančnosti treba vidieť najmä prejav úsilia minimalizovať možné pochybenia v rozhodnutiach súdov prvej inštancie, ktoré je súčasne opodstatnené aj za cenu predĺženia konania (o dobu odvolacieho konania), ako aj za cenu jeho predraženia (o trovy odvolacieho konania). V dotknutom prípade by sa sťažovateľom požadovaná dvojinstančnosť konania (absentujúca v dôsledku procesného prekrytia pozícií pri zastavení konania a súčasnom rozhodovaní o trovách) po rozhodnutí vyššieho súdneho úradníka končila rozhodnutím sudcu okresného súdu (teda nie rozhodnutím odvolacieho súdu), ktorý tak či tak rozhodol napadnutým uznesením.

16. Pokiaľ ide o odôvodnenie napadnutého uznesenia so záverom, že súdny exekútor si trovy exekúcie neuplatnil, preto mu súd ich náhradu nepriznal, okresný súd vychádzal z jasne formulovaného návrhu na zastavenie exekúcie, v ktorom súdny exekútor výslovne uviedol, že si trovy exekúcie neuplatňuje. Ak v čase rozhodovania napadnutým uznesením už bol okresnému súdu známy (čo nie je pravdepodobné) návrh na náhradu trov exekúcie (doručený okresnému súdu 19. marca 2019 o 9.19 h), bolo nanajvýš vhodné, aby okresný súd v odôvodnení uviedol, že ak súdny exekútor uplatnenie trov exekučného konania v návrhu z roku 2016 výslovne negoval, nemohol mu už trovy exekúcie vzniknuté do tohto momentu priznať. Taký záver však bez ohľadu na absenciu procesnej reakcie okresného súdu platí, a to bez vyvolania zásahu do práv sťažovateľa.

17. Len pokiaľ by išlo o eventúálne trovy exekúcie vynaložené po doručení návrhu na zastavenie exekúcie, bola by situácia iná a neuplatnenie trov exekúcie by sa na tieto neskôr vzniknuté a s príslušnou špecifikáciou uplatnené trovy exekúcie nevzťahovalo.

18. Napadnuté uznesenie teda nenesie znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, jeho argumentácia je akceptovateľná a nie je ju možné označiť za arbitrárnu. Zároveň platí, že vyšší súdny úradník by rozhodoval uznesením len o samotnej výške trov exekúcie, ak by ich náhrada bola priznaná. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod, aby skutkové a právne závery okresného súdu podrobil ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom uvedeným v uznesení okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor okresného súdu svojím vlastným.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom vady, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

III.2. K porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

21. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľ namieta porušenie týchto práv v spojení s alebo v nadväznosti na namietané porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľom označených práv.

22. Na základe už uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľom označených práv.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o sťažovateľových ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu